

Topper in sport en bewegen

Kadernota sport- en beweegbeleid 2011 – 2014

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
1 Inleiding	5
1.1 Aanleiding	5
1.2 Leeswijzer	6
2 Ambities sport en bewegen	7
2.1 Verantwoording en evaluatie	7
2.2 Ambities sportbeleid	7
2.3 Financiën	12
3 Prestaties en ontwikkelingen	13
3.1 Beschouwing huidig sportbeleid	13
3.2 Trends en ontwikkelingen	14
4 Uitvoeringsnota	15
Bijlagen	17
Bijlage 1 Geraadpleegde bronnen	18
Bijlage 2 Relevant gemeentelijk beleid	19
Bijlage 3 Ambities van het Olympisch Plan 2028	20

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In deze nota wordt het kader voor het sport- en beweegbeleid voor de jaren 2011 tot en met 2014 geschetst. Na het vaststellen van de kadernota wordt in samenwerking met belangrijke maatschappelijke partners een uitvoeringsnota ontwikkeld.

De Bilt was in 2010 Sportgemeente van het jaar. Deze prestatie is het resultaat van jarenlange inspanningen en investeringen in sportaccommodaties en -organisaties. De reden waarom De Bilt de titel kreeg, was onder meer vanwege het hoge percentage inwoners dat lid is van een sportvereniging en de hoge sportdeelname van inwoners van 85%. Daarnaast was de jury onder de indruk van de betrokkenheid van De Bilt bij de sportverenigingen en haar open houding om problemen op te lossen. In het collegeakkoord 2010 – 2014¹ is opgenomen dat de gemeente deze kwaliteit graag wil vasthouden. In het manifest ToekomstBilt 2030² is sport als een van de zes kernkwaliteiten van het toekomstige De Bilt benoemd met de titel: Topper in sport. Al met al voldoende aanleidingen voor het vastleggen van het huidige beleid en het doorontwikkelen ervan.

Het onderwerp sport krijgt in De Bilt in ruime mate de aandacht van bestuurders, beleidsmakers en georganiseerde sport. Leidt deze aandacht bijvoorbeeld tot ontwikkeling van de sportverenigingen en verbetering van de gezondheid van inwoners? Zijn er maatschappelijke effecten zichtbaar? Antwoorden op deze vragen zijn niet eenduidig te geven. Dat sport maatschappelijke effecten heeft is wel duidelijk, maar niet makkelijk meetbaar. Sport wordt door beleidsmakers enerzijds beschouwd als een doel op zich en anderzijds als een instrument om andere doelen te bereiken. Sport als doel is gericht op de sportieve activiteit, alleen of samen bezig zijn met het uitoefenen van een sport. Het is een aantrekkelijke activiteit en mensen kiezen ervoor om vrije tijd en geld te investeren. Sport als instrument wordt gezien als middel om maatschappelijke processen te beïnvloeden. De Bilt hecht waarde aan vitale inwoners die actief participeren in de lokale maatschappij. Sport biedt hiertoe kansen.

Een groot aantal landelijke partijen heeft in december 2007 de 'Impuls brede scholen, sport en cultuur' bekrachtigd.³ De impuls ondersteunt gemeenten die een combinatiefunctionaris willen aanstellen. De combinatiefunctionarissen werken in de sectoren onderwijs, sport en cultuur en hebben tot doel om het aantal brede scholen uit te breiden, sportverenigingen te versterken, stimuleren van dagelijks sport- en beweegaanbod rondom scholen en kinderen en jeugdigen in aanraking laten komen met kunst- en cultuurvormen. Het doel van de regeling is om (in Nederland) in 2012 in totaal 2.250 combinatiefunctionarissen te werk te hebben gesteld om een structurele bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van de sectoren onderwijs, sport en cultuur. De Bilt heeft sinds 2009 combinatiefunctionarissen aangesteld en anno 2010 is er 3,7 fte tewerkgesteld.

In 2009 heeft het kabinet een standpunt ingenomen over de waarde van sport:⁴

"De sportverenigingen en het speelveldje zijn belangrijke ontmoetingsplaatsen. Terwijl andere georganiseerde verbanden lijken af te brokkelen, overleven sportverenigingen soms al meer dan 100 jaar. (...) In en door sport kunnen mensen meedoen en blijven mensen (arbeids)fit. Sport leert jongeren bij zichzelf en anderen het beste naar boven te halen. Zelfvertrouwen, doorzettingsvermogen, zelfbeheersing,

---

¹ Collegeakkoord 2010 – 2014. Energie De Bilt van collegepartijen GroenLinks&PvdA, VVD en D66 (april 2010).

² Het Bilts Manifest (november 2009).

³ Op 10 december 2007 tekenden bewindslieden van het ministerie van VWS, OCW, VNG, NOC*NSF, VBS en de cultuurformatie de 'Impuls brede scholen, sport en cultuur'.

⁴ Uitblikken op alle niveaus. Kabinetsstandpunt Olympisch Plan 2028 (juli 2009).

weerbaarheid, discipline en respect zijn waarden die onlosmakelijk aan sport zijn verbonden en jongeren verder helpen in de maatschappij.”

1.2 Leeswijzer

De ambities voor het toekomstige sport- en beweegbeleid worden gegeven in hoofdstuk twee. In hoofdstuk drie is een beschrijving gegeven van het huidige gemeentelijk beleid op het gebied van sport en bewegen en worden trends en ontwikkelingen toegelicht. Hoofdstuk vier beschrijft hoe de uitvoeringsnota ontwikkeld wordt.

2 Ambities sport en bewegen

2.1 Verantwoording en evaluatie

De gemeentelijke inspanningen (tijd, middelen en arbeid) op het beleidsterrein sport en bewegen zijn te verantwoorden door de maatschappelijke meerwaarde van sport. De organisatie van de Nederlandse sport is uniek in de wereld. Nederland kent ongeveer 27.000 sportverenigingen die de basis vormen voor het sportstelsel. Daar waar in andere sectoren de georganiseerde verbanden afnemen (bijvoorbeeld in de religieuze sector), blijft het aantal georganiseerde sporters (bij bonden die zijn aangesloten bij NOC*NSF) jaarlijks toenemen.

Met sportbeleid kunnen verscheidene maatschappelijke effecten worden bereikt. Door het realiseren, onderhouden en beschikbaar stellen van sportaccommodaties zijn dagelijks vele mensen in beweging en dat draagt bij aan een gezonde en actieve leefstijl. Het realiseren van een trapveldje in een wijk met veel kinderen en jeugdigen draagt bij aan het bevorderen van de sociale samenhang en de participatie van specifieke doelgroepen.⁵ Daarnaast kan een dergelijke voorziening een bijdrage leveren aan het beperken van overlast en criminaliteit door een sport- en spelprogramma te verzorgen. Hierbij zijn de combinatiefunctionarissen van Doe Mee! De Bilt, de uitvoeringsorganisatie voor stimulering van sport en cultuur, van toegevoegde waarde.

Om de doeltreffendheid en de doelmatigheid van het gemeentelijke sportbeleid te toetsen is regelmatig evaluatieonderzoek nodig.⁶ Het daadwerkelijk aantonen van een verband tussen een gemeentelijke inspanning en een maatschappelijk effect kan enkel geschieden op basis van zorgvuldig onderzoek. In Nederland is een algemene opvatting hieromtrent: 'It's easy to see, but it's hard to prove'.

2.2 Ambities sportbeleid

In deze paragraaf zijn de gemeentelijke ambities beschreven, waarbij het toekomstbeeld in 2014 het uitgangspunt is. Op basis van leringen die zijn getrokken uit de voorgaande beleidsperioden is tot onderstaande rubricering van ambities gekomen. De ambities zijn ondergebracht in een vijftal bouwstenen. Bij de ontwikkeling van de ambities is tevens aangesloten bij de acht ambities van het Olympisch Plan 2028.⁷

Bouwsteen	Omschrijving
1. Georganiseerde sport	Topsport en breedtesport
2. Meedoen aan sport en bewegen	Sportstimulering, sport in de wijk en sport in het onderwijs
3. Vitaliteit van samenleving	Gezondheid
4. Sportaccommodaties	Sport- en speelvoorzieningen, innovatie en duurzaamheid
5. Organisatiestructuur van sport	Organisatie, evenementen en communicatie

Tabel 1. Overzicht van bouwstenen van gemeentelijke sportambities voor de beleidsperiode 2011 – 2014.

⁵ In november 2010 heeft De Bilt bijvoorbeeld een Johan Cruijff-court geopend.

⁶ Een evaluatieonderzoek zal zoveel als mogelijk ingaan op een viertal factoren: middelen (input), activiteiten (throughput), prestaties (output) en effecten (outcome). De eerste drie factoren kunnen relatief eenvoudig onderzocht en beschreven worden. De laatste factor is echter minder eenvoudig te onderzoeken, hierdoor is de onderlinge relatie moeilijk aan te tonen.

⁷ Ambities van het Olympisch Plan 2028 (zie bijlage 3)

De onderstaand beschreven bouwstenen en ambities worden (na vaststelling van de kadernota) nader uitgewerkt in een uitvoeringsnota. In het proces van de totstandkoming van de uitvoeringsnota wordt nadrukkelijk de interactie met betrokken partijen gezocht om het gemeentelijke beleid zo veel als mogelijk te laten aansluiten bij de lokale wensen en behoeften.

Bouwsteen 1: Georganiseerde sport

1. De Bilt stimuleert topsport

Een aantal sportverenigingen opereert op het hoogste nationale sportniveau. De Bilt stimuleert topsport door het voorzieningsniveau af te stemmen op de normen van NOC*NSF en ISA-sport.

Vereniging Sport Utrecht (VSU) biedt diensten voor topsporters en topsportverenigingen.⁸ De Bilt heeft in 2014 een krachtige samenwerking met de VSU georganiseerd ten behoeve van topsportverenigingen in De Bilt.

2. De Bilt ondersteunt sportverenigingen

De kracht van sportverenigingen is van groot maatschappelijk belang. De maatschappelijke rol die sportverenigingen en andere sportgerelateerde organisaties hebben, kan moeilijk worden vervangen door alternatieve organisatievormen. Door zelfwerkzaamheid en enthousiasme bereiken dergelijke organisaties een grote groep mensen. Om deze organisaties te stimuleren hun werkzaamheden voort te zetten ondersteunt De Bilt hen door middel van (proactieve) professionele verenigingsondersteuning. Een belangrijke rol is weggelegd voor de combinatiefunctionarissen die bijvoorbeeld sportactiviteiten coördineren en/of organiseren, kennis delen in een krachtig netwerk en beleidsontwikkelingen faciliteren. Het aantal combinatiefunctionarissen is in 2014 naar verwachting toegenomen tot 6,2 fte bij een gelijkblijvende rijksbijdrage.

3. De Biltse Sportfederatie is het aanspreekpunt voor de georganiseerde sport

De Biltse Sportfederatie (BSF) is een sterke organisatie met veel draagvlak bij de georganiseerde sport. De BSF wordt door de gemeente ondersteund zodat zij de georganiseerde sport kan stimuleren en ondersteunen in ontwikkeling. De gemeente blijft verantwoordelijk voor het operationele proces.

Fifty fit in zwembad Brandenburg

Zwemmen is één van de activiteiten die ervoor zorgt dat senioren sociale contacten blijven houden, actief blijven en aan hun gezondheid werken; ideaal voor mensen met gewrichtsaandoeningen vanwege de dragende kracht van het water, dat daarnaast ook warm is.

⁸ De afdeling topsport van Vereniging Sport Utrecht heeft drie kerntaken, te weten: (1) individuele begeleiding van topsporters en talenten, (2) ondersteuning topsportvereniging door advisering, subsidiebegeleiding en bijeenkomsten en (3) ondersteunen van de talentencentra (Nationale en Regionale trainingscentra). Voor nadere informatie zie www.sportutrecht.nl.

Bouwsteen 2: Meedoen aan sport en bewegen

4. De Bilt bereikt specifieke doelgroepen

Sport wordt in De Bilt ingezet als middel om een gericht aantal doelgroepen te bereiken. Hierbij dient in ieder geval aandacht te zijn voor de senioren, mensen met een (lichamelijke en/of verstandelijke) beperking, mensen met chronische aandoeningen, mensen met overgewicht en jeugdigen (hangjongeren). Bij het opstellen van de uitvoeringsnota wordt in samenspraak met de betrokken partijen een selectie gemaakt van doelgroepen.

5. De Bilt realiseert sport en bewegen in de wijken

Het realiseren van sport- en spelvoorzieningen in wijken heeft invloed op het beweeggedrag van desbetreffende inwoners. Door het realiseren van specifieke voorzieningen voor afzonderlijke doelgroepen wordt bijgedragen aan doelstellingen zoals geformuleerd in de Nota Jeugdbeleid (waaronder speelruimte)⁹ en Wmo-beleid¹⁰. Na het realiseren van sport- en spelvoorzieningen wordt een activiteitenprogramma gekoppeld aan de inzet van de combinatiefunctionarissen.

Who's next met de sportbuurtwerker van Doe Mee!

Met begeleiding van de sportbuurtwerker organiseren jongeren sportactiviteiten voor jongeren. De sportbuurtwerker zoekt jongeren op straat op en biedt sportactiviteiten aan op de vindplaats of bij de sportinstuiven die georganiseerd worden voor jongeren. Voor de jongeren betekent dit meer beweging, een goede vrijetijdsbesteding en leuke dingen samen doen; voor de sportbuurtwerker is het een contactmoment waarbij waar nodig signalering, bemiddeling en herstel van de aansluiting bij de samenleving mogelijk zijn.

6. De Bilt ondersteunt sportverenigingen bij hun maatschappelijke rol

Sportverenigingen worden gestimuleerd om maatschappelijk betrokken te zijn en hiertoe activiteiten te ondernemen. Niet van alle sportverenigingen mag een dergelijke rol worden verwacht. Het organiseren van een Buitenschoolse Opvang (BSO) op een buitensportaccommodatie en het geven van sportlessen op scholen door verenigingstrainers behoren tot realistische mogelijkheden. In dit proces zijn combinatiefunctionarissen inzetbaar voor projectcoördinatie en uitvoering. Hierbij kan worden samengewerkt met Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) met betrekking tot kinderen en jongeren waar zorgen zijn om ontwikkeling.

7. De Bilt versterkt sport in het onderwijs

De Bilt vindt het belangrijk dat mensen op jonge leeftijd in aanraking komen met diverse vormen van sport- en bewegingsactiviteiten. Kinderen op basisscholen en jeugdigen op voortgezet

⁹ Nota Jong De Bilt. Speerpunten in het jeugdbeleid 2008 – 2010 (2008).

¹⁰ De Biltse kleur, kansen voor de wijken en de dorpen. Beleidskader maatschappelijke ondersteuning en lokaal gezondheidsbeleid (2008).

onderwijsinstellingen leren Biltse sportverenigingen kennen via het reguliere onderwijs en een doorstroom naar het verenigingsleven wordt gestimuleerd. De beschikbare faciliteiten worden ingezet voor sportieve BSO's.

Dit kan gerealiseerd worden door meer samenwerking tussen betrokken partijen, waaronder scholen, verenigingen en kinderopvangorganisaties.

8. De Bilt zet sport in voor participatie en reïntegratie

De Bilt benut de lokale sportsector voor maatschappelijke en arbeidsparticipatie met als doel sociale en economische zelfredzaamheid van haar inwoners te bereiken.

De Bilt heeft in 2014 een infrastructuur ontwikkeld waardoor de sportsector wordt ingezet voor reïntegratie, maatschappelijke stages en stageplaatsen voor het (sport)beroepsonderwijs. Hierbij wordt samengewerkt met de bestaande partijen.

9. De Bilt creëert brede scholen met een sportfunctie

Maatschappelijke partners bieden diverse programma's aan waarbij zij hun middelen en tijd inzetten om specifieke doelgroepen te betrekken. De maatschappelijke partners zoals sportorganisaties zijn in staat om met hun beschikbare infrastructuur doelgroepen te bereiken. De Bilt biedt dergelijke organisaties een aantal randvoorwaarden waardoor zij hun programma's kunnen organiseren.

De ontwikkelingen in het kader van brede scholen waarbij functies zoals onderwijs, kinderopvang, peuterspeelzaal, theater, sport en gezondheidszorg bij elkaar komen dienen te worden gecontinueerd.

Bouwsteen 3: Vitaliteit van samenleving

10. De Bilt stimuleert bewegen en gezonde voeding

Sport wordt als middel ingezet om een gezonde leefstijl te bevorderen. Het stimuleren van bewegen en gezonde voeding en het terugdringen van alcohol- en drugsgebruik is onderdeel van deze ambitie.

Een actieve en gezonde leefstijl voorkomt gezondheidsklachten. De Bilt activeert en hanteert de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB). Volwassenen bewegen minimaal 5 dagen per week gedurende 30 minuten, voor jongeren tot 18 jaar geldt 60 minuten.

Bij het uitvoeren van deze ambitie wordt samengewerkt met het Wmo-beleid, hierin is het gezondheidsbeleid van De Bilt mede vormgegeven.¹¹

Spelen bij de sportbus van Doe Mee!

De sportbus is een bestelbus vol sport- en spelmaterialen die vele keren per week op scholen en pleinen te vinden is.

Combinatiefunctionarissen zorgen voor een leuk en afwisselend aanbod van spel, clinics en toernooitjes, soms met behulp van sportverenigingen. Kinderen spelen daardoor meer buiten, leren andere kinderen kennen, bewegen meer en met materialen die zij thuis soms niet hebben.

¹¹ De Biltse kleur, kansen voor de wijken en de dorpen. Beleidskader maatschappelijke ondersteuning en lokaal gezondheidsbeleid (2008).

Bouwsteen 4: Sportaccommodaties

11. De Bilt bouwt aan een sterke harde sportinfrastructuur

In De Bilt voldoen de binnen- en buitensportaccommodaties aan de normen van de NOC*NSF.¹² Indien er ontwikkelingen zijn waarbij een aanpassingen vereist is wat betreft inrichting en/of uitbreiding, dan zijn de normen van de NOC*NSF leidend. De structuurvisie gebaseerd op het Bilts Manifest is het uitgangspunt voor toekomstige ontwikkelingen.

12. De Bilt investeert in openbare sport- en speelvoorzieningen

De Bilt blijft investeren in sportaccommodaties die in gebruik worden gegeven of worden verhuurd, zoals sporthallen en sportvelden. Daarnaast investeert De Bilt in sport- en speelvoorzieningen in de wijken en wil hiermee aansluiten bij de lokale behoeften aan sport- en beweegactiviteiten in de afzonderlijke wijken.

13. De Bilt heeft innovatieve en duurzame sportaccommodaties

De Bilt past haar gemeentelijke beleid op duurzaamheid ook toe op sportaccommodaties.¹³ Daarnaast worden sportieve innovaties in den lande gevolgd en indien mogelijk geïntegreerd in het sportaccommodatiebeleid van De Bilt.

Bouwsteen 5: Organisatiestructuur van sport

14. De Bilt voert de regie op sport

De Bilt heeft een focus op haar kerntaak en gaat daarom de regie voeren op sport. De uitvoering van sport wordt uitbesteed aan maatschappelijke partners, marktpartijen of door middel van een interne verzelfstandiging. Hierbij worden alle sportonderdelen meegenomen, dat wil zeggen sportstimulering (combinatiefunctionarissen), beheer en onderhoud, verhuur aan gebruikers. Tussen de gemeente en de uitvoerders wordt een zakelijke overeenkomst aangegaan. De gemeente blijft verantwoordelijk voor het ontwikkelen van beleid.

15. De Bilt ondersteunt evenementeninitiatieven

De Bilt erkent dat lokale sportevenementen bepaalde gunstige effecten hebben. De Bilt ondersteunt initiatieven van sportorganisaties en andere maatschappelijke partners om sportevenementen te organiseren.

16. De Bilt positioneert de gemeente door sport

In het verlengde van het Bilts Manifest wordt in de uitvoeringsnota gezocht naar mogelijkheden om het sport- en beweegbeleid te laten aansluiten bij de positionering van De Bilt. Aan het einde van deze beleidsperiode heeft De Bilt de recreatiegebieden om te fietsen en te wandelen ontwikkeld.

---

¹² Anno 2011 voldoet het merendeel van de buitensportaccommodaties aan de normen van NOC*NSF. Dat geldt niet voor de binnensportaccommodaties.

¹³ Duurzaamheidsbeleid De Bilt. DuBo-convenant (februari 2010).

2.3 Financiën

In deze kadernota is geen financiële vertaling gemaakt van de beschreven ambities. Bij het ontwikkelen van de uitvoeringsnota worden, rekeninghoudend met de budgettaire mogelijkheden in de komende jaren, de financiële consequenties in beeld gebracht. Het uitvoeren van de ambities hoeft niet per definitie meer geld te kosten, de bestaande middelen kunnen ook anders worden ingezet.

Het sportbudget (anno 2010) is in onderstaande tabel weergegeven.

Omschrijving	Bedrag
Uitgaven	
Zwembad	€ 1.335.285
Sporthallen/gymlokalen	€ 1.183.177
Buitensportaccommodaties	€ 1.141.540
Sportstimulering	€ 303.000
Diversen – subsidies en dergelijke	€ 309.018
<i>Subtotaal uitgaven</i>	<i>€ 4.272.020</i>
Inkomsten	
Huur, entreegelden, doeluitkeringen en dergelijke	€ 1.265.495
Saldo sportbudget	€ 3.006.525

Tabel 2. Overzicht van het sportbudget voortkomend uit programma 16 – Sport en sportaccommodatie.

3 Prestaties en ontwikkelingen

3.1 Beschouwing huidig sportbeleid

Sportaccommodatiebeleid

Het sportaccommodatiebeleid van de gemeente De Bilt heeft een volwassen status. Het is gericht op het voorzien in voldoende en adequate sportaccommodaties die zijn afgestemd op de behoeften van gebruikers. Een aantal binnensportaccommodaties en het zwembad worden beheerd door de gemeente. De buitensportaccommodaties zijn deels geprivatiseerd; dit geldt voornamelijk voor de tennisparken (proces met de laatste tennisvereniging is gestart). Voor de veldsportaccommodaties geldt dat het terrein en de velden in eigendom zijn van de gemeente en de was- en kleedgebouwen inclusief clubhuizen in eigendom zijn van de vereniging. Bij het eigendom hoort ook de verplichting voor onderhoud en vervanging. Voor de binnen- en buitensportaccommodaties hanteert De Bilt een tarievenstelsel.¹⁴

In De Bilt zijn naast de gemeentelijke sportvoorzieningen ook diverse commerciële aanbieders van sport, bijvoorbeeld fitnesscentra, golfbaan, zwembaden en tennishallen.

Sportstimuleringsbeleid

Op het gebied van sportstimulering wordt nauw samengewerkt met uitvoerende (sport)organisaties. De samenwerking heeft voornamelijk betrekking op welzijnsstichting Animo, stichting Delta De Bilt primair onderwijs en Sportservice Midden-Nederland. De Bilt heeft 3,7 fte aan combinatiefunctionarissen aangesteld en zij vormen een belangrijke schakel in het realiseren van het gemeentelijke sportstimuleringsbeleid. Er is een onderzoek gaande met betrekking tot het ontwikkelen van een nieuwe organisatievorm waarbij verschillende welzijnsorganisaties gaan opereren vanonder dezelfde paraplu.

Het sportstimuleringsbeleid is gestoeld op een vijftal projecten, te weten:

- Project Verenigingsondersteuning.
- Deelproject Basisschoolkinderen.
- Deelproject Jeugd en jongeren.
- Deelproject Mensen met een lichamelijke en/of verstandelijke functiebeperking, mensen met chronische aandoeningen.
- Deelproject ouderen.

Beleidsverkenningen 2010 – 2014

In de 'Beleidsverkenning 2010 – 2014' van De Bilt is een schets gegeven van de ontwikkelingen en bestuurlijke keuzes voor de raadsperiode na de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2010. Hierin is een programma opgenomen waarin vijf specifieke sportonderwerpen zijn uitgewerkt. Daarnaast zijn er vijftien flankerende beleidsterreinen waarmee de samenwerking kan worden gezocht.¹⁵

Het Bilts Manifest

Het Bilts Manifest geeft op hoofdlijnen schetsen van de toekomst, gebaseerd op huidige kennis en realistische inschattingen. Het Bilts Manifest is mede tot stand gekomen door input van allerlei betrokken partijen. Het document is politiek-strategisch van aard en is mede gericht op het creëren van draagvlak op het maatschappelijke middenveld.

Een van de zes sterke punten van De Bilt is sport. In het Bilts Manifest is het opgenomen als 'Topper in sport'. Het behouden en versterken van de zes kwaliteiten is een opgave die De Bilt samen met anderen wil waarmaken.

---

¹⁴ Deelnotitie Tarievenbeleid voor de buitensport, gemeente De Bilt (juli 2008).

¹⁵ Relevant gemeentelijk beleid (zie bijlage 2).

De Bilt heeft 56 sportverenigingen. De sporten waterpolo, tennis, hockey en softbal zijn actief in de hoogste nationale competities. Uit de Biltse Debatten (2008) kwam naar voren dat sport een belangrijke kwaliteit is die moet worden uitgebouwd. Het aanbod van gemeentelijke sportaccommodaties dient blijvend te worden afgestemd op een ontwikkelende vraag naar voorzieningen. Hierbij dient te worden gezocht naar mogelijkheden voor multifunctionele maatschappelijke voorzieningen. Sportverenigingen en hun accommodaties kunnen uitstekend functioneren als voor- en naschoolse kinderopvang, natuurlijk niet zonder een set van nog te creëren randvoorwaarden.

De Bilt stimuleert sporten door onder andere het aanbieden van activiteiten op scholen, bij buurthuizen, in de wijken en bij verenigingen. In De Bilt is gezondheid belangrijk, wonen mensen die fit en vitaal zijn en is op sportgebied voor iedereen iets te beleven.

3.2 Trends en ontwikkelingen

Demografische ontwikkeling inwoners

De Bilt had bij aanvang van 2010 ongeveer 42.000 inwoners. De prognose voor de bevolking in 2020 ten opzichte van 2010 is een toename van 2,9%.¹⁶

Beweeggedrag

Nederland wordt steeds dikker. Ook het aantal kinderen met overgewicht blijft stijgen. De Bilt had begin 2010 7,6% kinderen met (ernstig) overgewicht.¹⁷ Om het beweeggedrag van kinderen, jeugdigen en volwassenen te stimuleren dient er niet enkel sprake te zijn van sportbeleid, maar ook van bewegingsbeleid. Bewegingsarmoede is een van de oorzaken waardoor kinderen last van overgewicht kunnen krijgen. Van de kinderen in de leeftijdscategorie 9 tot 12 jaar heeft 9% last van beweegarmoede en 33% speelt niet buiten. In de leeftijdscategorie 12 tot 19 jaar heeft 19% last van beweegarmoede.

Individualisering

Veel mensen willen in ongeorganiseerd verband sporten en bewegen. Deze ontwikkeling dient te worden gevolgd en het sportvoorzieningsaanbod kan hierop worden afgestemd.

Sportvereniging als maatschappelijk bedrijf

In toenemende mate wordt van sportverenigingen verwacht dat zij anticiperen op maatschappelijke ontwikkelingen. De kerntaak van een sportvereniging is het organiseren van trainingen en wedstrijden. Inmiddels wordt de kracht van een sportvereniging ingezet om verschillende maatschappelijke taken uit te voeren, zoals naschoolse opvang en sportactiviteiten in buurten.

Sterke eigenschappen huidig sportklimaat in De Bilt

- Samenwerking met maatschappelijke partijen.
- Uitgebreid sportstimuleringsaanbod.
- Sportaccommodaties die voldoen aan normen NOC*NSF (zwembad Brandenburg en De Vierstee uitgezonderd).
- Hoge organisatiegraad.
- Deels geprivatiseerde accommodaties.
- Sterk sportverenigingsklimaat.
- Veel vrijwilligers en een sterk sportkader.
- Hoge sportdeelname van inwoners.
- Breed aanbod van sporten.
- Goede relatie met sportwereld.
- Sterke Sportfederatie.

---

¹⁶ Het aantal inwoners van gemeente De Bilt op 31 december 2009 was 42.024 (Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek).

¹⁷ Uitvoeringsvoorstel Impulsregeling brede scholen, sport en cultuur, welzijnsstichting Animo (december 2009). In absolute getallen: 700 van de 9.117 kinderen in de leeftijd van 0 tot 18 jaar.

4 Uitvoeringsnota

Na het vaststellen van de kadernota wordt de uitvoeringsnota sport en bewegen 2011 – 2014 uitgewerkt. Bij de ontwikkeling van het beleid voor de periode tot en met 2014 wordt nadrukkelijk de interactie gezocht met maatschappelijke partners.

Realisatie uitvoeringsnota

De uitvoeringsnota geeft een vertaling van de gemeentelijke ambities die zijn afgestemd op de wensen en behoeften van maatschappelijke partijen en passend binnen de budgettaire kaders. Het realisatieproces van de uitvoeringsnota is in tabel 3 middels een stappenplan weergegeven. In onderstaande planning is rekening gehouden met een start van de werkzaamheden in mei 2011. Het ontwikkelen van de uitvoeringsnota zal een periode van ongeveer zes maanden in beslag nemen.

Omschrijving stappenplan	Planning
Interactieve sessies met maatschappelijke partijen	Mei en juni 2011
Opstellen uitvoeringsnota en voorbereiden inspraak	Juli en augustus 2011
Inspraak door maatschappelijke partijen	September 2011
Verwerken inspraakreacties in definitieve versie uitvoeringsnota	September en oktober 2011

Tabel 3. Overzicht van het stappenplan om te komen tot de uitvoeringsnota.

Doel en inrichting sessies

Het doel van de sessies is het informeren over het gestelde sport- en beweegkader en het bieden van ruimte aan de maatschappelijke partners om invulling te geven aan de uitvoering.

De interactieve sessies hebben een prikkelende vorm. In een kort tijdbestek dienen de juiste onderwerpen in een passende snelheid aan de orde te komen. De gespreksleider leidt de sessie in met gedoseerde informatie en middels uitdagende stellingen en vragen worden de aanwezigen verzocht de standpunten van hun partij kenbaar te maken.

De sessies met de maatschappelijke partijen worden vormgegeven op basis van de vijf bouwstenen en de zestien ambities op het gebied van het sport- en beweegbeleid (zie hoofdstuk 2). Er worden koppelingen gemaakt tussen bouwstenen, ambities en maatschappelijke partijen. De inhoudelijke voorbereiding van de interactieve sessies moet nog plaatsvinden, desondanks kan een beeld worden geschetst middels onderstaand voorbeeld.

Inhoud sessie	Betrokken partijen
Sessie 1 <ul style="list-style-type: none"> Bouwsteen 1 - Georganiseerde sport Bouwsteen 4 - Sportaccommodaties 	<ul style="list-style-type: none"> Biltse Sportfederatie Sportservice Midden-Nederland Binnen- en buitensportverenigingen Onderwijsinstellingen Commerciële sportaanbieders
Sessie 2 <ul style="list-style-type: none"> Bouwsteen 2 - Meedoen aan sport en bewegen Bouwsteen 3 - Vitaliseren van samenleving 	<ul style="list-style-type: none"> Biltse Sportfederatie Sportservice Midden-Nederland Binnen- en buitensportverenigingen Onderwijsinstellingen Stichting Delta De Bilt primair onderwijs Zorgaanbieders

Tabel 4. Voorbeeld inrichting van sessies op basis van bouwstenen en betrokken partijen.

Bijlagen

Bijlage 1	Geraadpleegde bronnen	18
Bijlage 2	Relevant gemeentelijk beleid	19
Bijlage 3	Ambities van het Olympisch Plan 2028	20

Bijlage 1 Geraadpleegde bronnen

- Deelnotitie Tarievenbeleid voor de binnensport, gemeente De Bilt (juli 2008).
- Kadernotitie Contractuele regelingen met sportverenigingen, gemeente De Bilt (juli 2008).
- Nota Inventarisatie sportbeleid gemeenten Maartensdijk en De Bilt (augustus 2001).
- Onderzoeksrapport Sportdeelnamen De Bilt 2009, Mulier Instituut (juni 2009).
- Verkennend rapport Topsportbeleid in gemeente De Bilt, gemeente De Bilt (mei 2008).
- Nederland Sportland, Visie op de rol van de gemeente in de realisatie van Nederland Sportland, Vereniging Sport en Gemeenten (2010).
- Olympisch Plan 2028, NOC*NSF (2008).
- Menukaart Sport en Bewegen, NISB.
- Collegeakkoord 2010 – 2014: Energiek De Bilt. Gemeente De Bilt (2010).
- Manifest ToekomstBilt 2030, gemeente De Bilt (november 2009).
- Uitvoeringsvoorstel Impulsregeling brede scholen, sport en cultuur, welzijnsstichting Animo (december 2009).
- De Biltse kleur, kansen voor de wijken en de dorpen. Beleidskader maatschappelijke ondersteuning en lokaal gezondheidsbeleid (2008).

Bijlage 2 Relevant gemeentelijk beleid

Sportspecifiek beleid (programma 16)

- Sportnota. Toekomstig beleid op sportstimulering, topsport en sportaccommodaties (programma 16.1).
- Beheersvorm binnensportaccommodaties. Andere beheersvorm voor zwembad, De Vierstee en Kees Boekehal (programma 16.2).
- Zwembad. Haalbaarheid en realisatie nieuw zwembad in combinatie met een nieuwe sporthal (programma 16.3).
- Overige sportaccommodaties. Haalbaarheid vervanging nieuwbouw De Vierstee (programma 16.4).
- Combinatiefunctionarissen. Deelname aan Rijksregelingen met betrekking tot sportstimuleringsactiviteiten (programma 16.5).

Flankerend beleid

- Bestuur en communicatie – burgerparticipatie (programma 1.1).
- Wijk- en dorpsgericht werken (programma 1.2).
- Decentralisatie en samenwerking – uitbesteden uitvoering sporttaken (programma 1.3).
- Integrale veiligheid – overlast/criminaliteit jeugdigen (programma 3.1).
- Diverse gebiedsontwikkelingen (programma 6.5).
- Herinrichting – realisatie openbare sportvoorzieningen (programma 8.2).
- Duurzame ontwikkeling – verduurzaming sportaccommodaties (programma 9.1).
- Huisvesting onderwijs – realisatie brede school (programma 11.1 en 11.4).
- Herformulering jeugdbeleid (programma 12.1).
- Ontwikkeling Centrum voor Jeugd en Gezin (programma 12).
- Ondersteuning vrijwilligers (programma 13.1.4).
- Beleid maatschappelijke ondersteuning (programma 13.2).
- Buurthuizen (programma 13.3).
- Maatschappelijke- en arbeidsparticipatie (programma 14.1.1).
- Sociale werkvoorziening (programma 14.1.3).
- Minimabeleid (programma 14.2).

Bijlage 3 Ambities van het Olympisch Plan 2028

Topsportambitie

- Nederland heeft in 2016 een vruchtbaar topsportklimaat.
- Nederland bezet structureel een top 10 positie op de wereldranglijst.

Breedtesportambitie

- Nederland is in 2016 een samenleving waarbij het beoefenen en beleven van sport voor jong en oud een belangrijke kwaliteit is in hun leven.
- Minimaal 75% van de Nederlanders uit alle lagen van de (multiculturele) samenleving doet in 2016 regelmatig aan sport.

Sociaal-maatschappelijke ambitie

- Nederland heeft in 2016 een sociaal klimaat waarin inwoners met plezier samenleven, trots zijn op het Nederlanderschap en graag iets bijdragen aan de maatschappij.

Welzijnsambitie

- Nederland heeft in 2016 een gezonde bevolking, fitte werknemers, vitale ouderen en minder mensen met overgewicht. Voldoende beweging en gezonde voeding zijn de norm.

Economische ambitie

- Nederland heeft in 2016 een sterke competitieve economie, mede dankzij een grotere arbeidsparticipatie, een toegenomen arbeidsproductiviteit, meer aandacht voor innovatie en een sterk internationaal imago.

Ruimtelijke ambitie

- Nederland is in 2028 een land met een goed leefklimaat, voldoende sportaccommodaties en een goede mobiliteit, zodat het organiseren van para- en olympische en spelen nog beter mogelijk is.

Evenementen ambitie

- Nederland staat in 2016 bekend om zijn grote ambitie en talent voor het organiseren van grote sport- en culturele evenementen.

Media-aandacht ambitie

- Door het vergroten en verbreden van de media-aandacht voor sport is in 2016 de sportbeleving dusdanig toegenomen dan we een top 3 positie in Europa innemen.
- Mede daardoor groeit het aantal mensen dat aan sport doet.